

SER.GI, més de quaranta anys de pedagogia social i lluita contra l'exclusió

Des del seu inici, la Fundació SER.GI ha centrat els seus objectius, projectes i accions en la transformació social a través de la pedagogia, de la formació i de l'educació social en diferents àmbits de la societat.

Text > **CRISTINA ANDREU I DISPLÀS**, membre del Patronat de SER.GI i directora de la Fundació del 1997 al 2003, i **BRU PELLISSA I VAQUÉ**, president de SER.GI i director de la Fundació del 2006 al 2014

Quan, als anys vuitanta, SER.GI va començar la seva acció, encara com a associació, va centrar-se en dos àmbits d'intervenció social fonamentals en aquella època: la protecció a la infància i la intervenció en les toxicomanies. Sempre encapçalant els nous paradigmes d'intervenció socioeducativa, des de la Fundació es va treballar en els processos de creació dels nous models d'atenció a la infància en l'àmbit de la protecció. Era el moment que es passava del model de les grans institucions, com les Llars Mundet, els hospicis, per evolucionar cap a propostes més «humanes» i educatives per atendre els infants més vulnerables de la societat, en entorns més propers als d'una família. També es treballava ja en l'àmbit de la intervenció en les toxicomanies, fent-les visibles com a problema psicosocial, defugint l'estigmatització i els constructes més culpabilitzadors, i plantejant noves metodologies per al tractament no només clínic i farmacològic, sinó psicosocial. L'escassa trajectòria històrica per atendre des de la proximitat i la quotidianitat aquestes situacions vulnerables va comportar definir i dur a terme una formació específica per als professionals dels camps social, educatiu, sanitari...

>> *Pidolaire al pont de Sant Agustí de Girona.*
(Foto: GERARD BAGUÉ)

Des d'aquells primers anys, no s'ha deixat de mantenir aquesta voluntat de posar la persona, la comunitat i les seves potencialitats en el centre de qualsevol intervenció. Així s'enguen processos d'empoderament que generen no només la capacitat de la persona i la comunitat per afrontar les seves dificultats o crisis, sinó també una interpel·lació a la resta de la societat. La transformació social no té a veure només amb els processos de millora individual i col·lectiva. També

La Fundació ha anat evolucionant en els àmbits d'intervenció, al ritme dels canvis socials

>> Signatura d'un conveni entre el Col·legi d'Arquitectes de Catalunya - Demarcació de Girona i la Fundació SER.GI.

Foto: AJUNTAMENT DE GIRONA. CRDI. EL PUNT AVUI (NURI ASTORCH).

demana reduir les causes estructurals que són a l'origen d'aquests fenòmens d'exclusió i que tant patiment generen. És per aquest motiu que la Fundació sempre ha format part d'espais de treball per a la defensa dels drets de les persones, de denúncia de les situacions de desigualtat i injustícia que provoquen la segregació i l'exclusió social.

La Fundació ha anat evolucionant en els àmbits d'intervenció, al ritme dels canvis socials. A partir dels anys noranta, i sense deixar de treballar en la formació continuada de professionals i en la pedagogia social, els projectes es van centrar en l'acollida i la intervenció amb els col·lectius de persones treballadores i les seves famílies, que provenien de països empobrits: el Marroc, el Senegal i Gàmbia, principalment. En aquest context van aparèixer les setmanes interculturals de Girona, els projectes de suport del teixit associatiu dels col·lectius de treballadors estrangers, les propostes per a l'atenció

a la diversitat cultural —a l'escola primer, i després en molts altres àmbits—, i també els projectes de mediació i resolució alternativa de conflictes, que, a l'inici, sorgiren per abordar els conflictes interculturals en l'àmbit de l'educació formal, però que de mica en mica es van anar aplicant en altres àmbits. Es va passar de treballar per donar suport als plans d'acollida a la nova

Ha desenvolupat una pedagogia social que inclou tant la lluita contra les causes que provoquen l'exclusió com l'atenció als col·lectius afectats

ciutadania a treballar per la cohesió social i la participació ciutadana des de la dinamització comunitària.

L'accés a l'habitatge

I, a partir de l'any 2000, vam començar a abordar una realitat que només ha fet que empitjorar al llarg d'aquests vint anys: les dificultats d'accés a l'habitatge. S'hi ha fet front amb el programa «Hàbitat: intermediació per a l'accés i manteniment de l'habitatge». Al principi, s'orientava als col·lectius culturals minoritaris, a les famílies monoparentals i a la gent gran amb rendes molt baixes. A partir del 2008, amb la crisi immobiliària, l'espectre social es va ampliar, fins que, actualment, l'exclusió residencial afecta una de cada quatre famílies de la societat catalana.

En aquesta mateixa època es van detectar grups de joves sense una base formativa sòlida i que, a partir dels setze anys, quedaven fora dels processos d'educació reglats. Això va suposar

l'arrencada d'un projecte d'acompanyament, formació i orientació cap a espais de segona oportunitat o d'inserció laboral... Sempre des de la implicació i dinamització de la comunitat educativa, quan parlem de l'etapa escolar obligatòria. I amb el treball en xarxa de tots els actors socials d'un mateix territori, quan els protagonistes són els joves que han finalitzat els estudis obligatoris.

La Fundació SER.GI, doncs, ha estat a l'aguait per evitar, per pal·liar i per lluitar contra els processos d'exclusió que generava cada canvi social, desenvolupant una pedagogia social que inclou tant la lluita contra les causes que la provoquen com l'atenció als col·lectius que la pateixen.

>> *La crisi porta a situacions desesperades.*

(Foto: ANIOL RESCLOSA)

>> *L'any 2013, la Fundació SER.GI i la Fundació Catalunya La Pedrera van lliurar trenta-vuit diplomes de les beques escolars a nens en risc d'exclusió social a l'auditori de la Coma Cros de Salt.* Foto: AJUNTAMENT DE GIRONA. CRDI. EL PUNT AVUI (JOAN SABATER).